

2. Strategisch plan Beroepscollege Zoetermeer Praktijk

2.1 Inleiding

Aanleiding

Beroepscollege Zoetermeer Praktijk viel – net als het Picasso Lyceum, MAVO Zoetermeer en Beroepscollege Zoetermeer VMBO – onder de SSVOZ. Nu SSVOZ per 1 januari 2021 onderdeel is geworden van Lucas Onderwijs dient er een strategisch plan voor de komende drie schooljaren opgesteld te worden.

Achtergrondinformatie

Omdat er in Zoetermeer geen school was voor leerlingen die speciaal lager schoolonderwijs gevolgd hadden maar wel aangewezen waren op speciaal voortgezet onderwijs werd in 1980 voortgezet speciaal onderwijs (hierna: vso) de Brink opgericht. Frans Dekkers (voormalig directeur van lom-school Anne Frank) was de directeur en samen met de adjunct directeur Dick Visser (afkomstig van mlk-school de Vlaswiek) hebben zij de eerste jaren de leiding over de school gehad.

De Brink dankte zijn naam aan het feit dat de school in de Dorpsstraat van Zoetermeer gevestigd was. In oude dorpen was vaak een brink, een plaats van samenkomst. De school startte met vier groepen van 8 leerlingen, in totaal 32 leerlingen. In 1984 werd het gebouw te klein en is de school verhuisd naar het Schansbos. Hier werd Jacques van Herten de directeur en onder zijn leiding is de school snel steeds groter geworden.

De Brink had een verbrede toelating. Dat betekende dat ook leerlingen die niet helemaal in het profiel van een vso-leerling viel, maar door omstandigheden niet goed tot leren kwamen, werd aangenomen. In augustus 1999 werd de verbrede toelating losgelaten en werd vso de Brink een school voor praktijkonderwijs. Omdat de doelstelling van een praktijkschool anders is dan die van een vso (je werkt toe naar een plek op de arbeidsmarkt) waren er meer praktijklokalen nodig en werd gezocht naar een gebouw waar dit onderwijs beter vormgegeven kon worden.

In augustus 2000 verhuisde de praktijkschool naar de Paltelaan. Om de naam van vso voorgoed van zich af te schudden, en als praktijkschool een plek op de scholenkaart van Zoetermeer te vinden, werd gekozen voor een nieuwe naam: Het Atrium.

Het Atrium is lang een één pitter geweest met een eigen bestuur. In 2006 is Het Atrium meegegaan in de scholenfusie in Zoetermeer waarbij SSVOZ ontstond. De school groeide en heeft door de jaren heen gemiddeld zo'n 250 leerlingen per jaar van praktijkonderwijs voorzien. In 2012 nam Kees Witteman het directeursstokje over. Hij is in 2017 opgevolgd door Jaco Molendijk.

In augustus 2019 verhuisde Het Atrium naar het pand van het voormalig Stedelijk College Zoetermeer. De twee scholen kregen een nieuwe naam: Beroepscollege Zoetermeer.

Sinds januari 2021 valt de school onder Lucas Onderwijs. De directeur is vanaf 1 juni 2021 Han van Beek. In het najaar van 2021 zal de school terugverhuizen naar de Paltelaan.

Schoolprofiel

Het Beroepscollege Zoetermeer Praktijk is een school voor praktijkonderwijs. Binnen het praktijkonderwijs worden leerlingen voorbereid op zelfstandig functioneren in de samenleving. Het schoolprogramma richt zich op werken, wonen en recreëren. Er wordt gewerkt vanuit het 3Z-principe: werken aan een reëel zelfbeeld, het vergroten van het zelfvertrouwen in de eigen mogelijkheden en het realiseren van zelfsturing (zelfredzaamheid). Leerlingen behalen maatschappelijk gewaardeerde diploma's en branche-certificaten ter ondersteuning van hun latere beroepsleven.

Bij het Beroepscollege Zoetermeer Praktijk is er extra aandacht voor het leren in de praktijk. De leerlingen in het praktijkonderwijs hebben vooral moeite met het schoolse leren. Zij leren veel beter in de praktijk en daarom worden ze binnen onze school voor praktijkonderwijs heel direct en concreet voorbereid op een baan.

Leerlingen doorlopen verschillende stages en krijgen op school praktijkgerichte lessen. Zo wordt er Groen, Techniek, Bakkerij en Horeca, arbeidsoriëntatie, Economie en Handel, Mediawijsheid en Gezondheidszorg aangeboden.

Het onderwijs op het Beroepscollege Zoetermeer Praktijk is erop gericht de positieve kwaliteiten van de leerlingen te versterken en ze deze ook te leren gebruiken. De school doet dit door juist te benadrukken wat de leerling wel goed kan en door veelvuldig te oefenen op die gebieden waar ontwikkeling mogelijk is.

In het schooljaar 2020-2021 kende het Beroepscollege Zoetermeer Praktijk op 1 oktober 217 leerlingen. Het aantal aanmeldingen voor het schooljaar 2021-2022 is op dit

moment 63 leerlingen.

Voor een evenwichtige opbouw van de school streven we de komende jaren naar een reguliere brugklasinstroom van 56 nieuwe leerlingen.

2.2 Missie

Het Beroepscollege Zoetermeer Praktijk is een school voor praktijkonderwijs. De school leidt leerlingen toe naar Entree onderwijs, diploma en werk. Uitgangspunt bij het Beroepscollege Zoetermeer Praktijk is het motto *'Samen je talenten ontwikkelen'*. Hierbij wordt bedoeld op de talenten van alle betrokkenen.

Kernwoorden voor deze school zijn:

- **Autonomie**

De school stelt zelfredzaamheid en het nemen en dragen van eigen verantwoordelijkheid centraal. Dit betekent dat de school een warm en stimulerend klimaat biedt waardoor alle betrokkenen zich passend bij hun mogelijkheden kunnen ontwikkelen.

- **Eerlijkheid en oprechtheid**

De school kan zich alleen maximaal ontwikkelen als alle betrokkenen eerlijk en oprecht zijn in hun denken en bewegen. In het schoolklimaat zien we terug dat men zijn verantwoordelijkheid wil en mag nemen.

- **Ontwikkeling**

De school biedt een omgeving waarin alle betrokkenen, aansluitend op de individuele behoeften en mogelijkheden in relatie tot de maatschappelijke context, zich verder kunnen ontwikkelen.

- **Veiligheid**

De school biedt een veilig leer- en leefklimaat waarin iedereen de kans krijgt talenten tot zijn recht te laten komen.

- **Vertrouwen**

Alleen met een grote mate van wederzijds vertrouwen zijn mensen in staat hun kernkwaliteiten te exploreren en verder vorm te geven. Vertrouwen is niet alleen een zelfstandig naamwoord, maar ook een 'werkwoord'.

- **Flexibiliteit**

De school dient dusdanig flexibel te zijn in de omgang dat alle betrokkenen in eerlijke en realistische mate kansen krijgen hun bestaan op eigen kracht en met zelfinzicht vorm te geven.

2.3 Visie/resultaat

De visie van deze school is dat aan de volgende voorwaarden moet zijn voldaan om voor de leerlingen onderwijs te bieden dat aansluit bij wat zij nodig hebben:

1. Een veilige leeromgeving daagt leerlingen en medewerkers uit hun talenten, kwaliteiten en vaardigheden te ontdekken en om te zetten in prestaties.
2. Een innovatieve leeromgeving creëert een klimaat waarin leerlingen en medewerkers verantwoordelijk zijn voor hun eigen leren en actief werken aan het ontwikkelen hun talenten.
3. Het motto Iedereen is uniek zorgt ervoor dat iedereen persoonlijke aandacht krijgt en erkend wordt in eigen kwaliteiten.
4. De school onderscheidt zich doordat we nieuwe mogelijkheden benutten om het onderwijs te ontwikkelen en te verbeteren.
5. De school werkt voortdurend aan een hechte relatie tussen ouders/verzorgers, leerlingen, school en de maatschappij in brede zin. De school staat midden in de samenleving en legt de verbinding met haar omgeving. In relatie met de partners benutten we elkaars mogelijkheden en inspireren en versterken wij elkaar.
6. Centraal in de benadering van het onderwijs staat het 3Z-principe, waarbij het ontwikkelingsproces van leerlingen is gericht op zelfsturing (en zelfredzaamheid) op basis van een reëel zelfbeeld en een maximaal opgebouwd zelfvertrouwen gebaseerd op geloof in de eigen mogelijkheden.

2.4 Weergave activiteiten eerste helft 2021

In deze paragraaf worden de belangrijkste zaken genoemd die in de afgelopen maanden in het kader van de school- en onderwijsontwikkeling zijn ondernomen bij Beroepscollege Zoetermeer Praktijk.

Onderwijs

1. Opstellen document ten behoeve van verbouwing en verhuizing Paltelaan waarin het toekomstige onderwijs wordt beschreven;
2. Continuïteit onderwijs in coronajaar vormgegeven met als gevolg van wijzigende maatregelen van het kabinet ook wisselende verhoudingen tussen fysiek en afstandsonderwijs;
3. Ontwerpen en uitvoeren van de Schoolscan in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs (hierna: NPO);
4. Opstellen van het Schoolprogramma (NPO) dat aansluit op de duurzame ontwikkelambities van de school.

Kwaliteit

1. Monitoring van kwaliteit via vragenlijsten onder ouders, leerlingen en leraren;
2. Door gebruik te maken van de kwaliteitskaarten is de sociaalemotionele ontwikkeling van de leerlingen in beeld gebracht.

Profilering

1. Voorbereiding van verandering naamgeving middels de inzet van een afvaardiging van het team;
2. Doorlichting van de SSVOZ-site en opdracht verstrekt aan bureau voor vernieuwing van de site.

Personeel

1. Werving en selectie van nieuwe schoolleiding;
2. Ingezet op het huidige personeel betrekken bij en enthousiasmeren voor de toekomst van de school;
3. Werving en selectie van nieuw personeel en teamleiders.

Facilitair

1. ICT-systemen omgezet naar de ICT-infrastructuur van Lucas Onderwijs;
2. Voorbereiding onderhoud en verbouwing Paltelaan;
3. Voorbereiding verhuizing naar Paltelaan.

Financiën

1. Ingevoegd binnen de bij Lucas Onderwijs gangbare PDCA-cyclus met kwartaalrapportages en bijpassende managementgesprekken;
2. Opstellen meerjarenbegroting om voor de langere termijn te kunnen sturen op een gezonde bedrijfsvoering van deze school;
3. Doorlichting van bestaande verplichtingen om de geldstromen inzichtelijk te maken;
4. Efficiëntieslag geslagen in de staf door aansluiting bij de stafdiensten van Lucas Onderwijs.

2.5 Analyse huidige situatie

Waar staat de school nu?

De afgelopen jaren heeft de school zich ontwikkeld van een zorggerichte school naar een school waar we het maximale uit leerlingen halen. Niet denken in beperkingen, maar in kansen, waarbij we ook realistisch zijn over de kansen in de maatschappij en op de arbeidsmarkt. De kracht van de school is gelegen in het pedagogische klimaat, de betrokkenheid van het team en de goede stagebegeleiding. Kansen zijn gelegen in het nog verder verbreden van het praktijk aanbod, het bieden van meer certificeringsmogelijkheden en versterken van het taalbeleid. Inmiddels kunnen we stellen dat we een sterke mbo Entreeopleiding aanbieden waar onze leerlingen een goede kans krijgen om een mbo-diploma te behalen en zo hun kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. Door de opleiding op onze school aan te bieden, kunnen de veelal kwetsbare praktijkschoolleerlingen langer binnen de veilige en vertrouwde muren van onze school blijven en de, op hun behoeften, afgestemde begeleiding krijgen.

Beoogd toekomstbeeld

Het onderwijsaanbod moet uitdagend, toekomstgericht en contextrijk zijn, inspelend op de arbeidsmarkt in de regio. We willen de leerlingen inspirerende lessen aanbieden, waarin de leerlingen de kans krijgen hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen. Hierdoor zullen de leerlingen trots zijn op hun prestaties en hun kunnen.

Om een moderne praktijkschool te worden, zullen we de kennis en ervaring van het team moeten verrijken met de nieuwste technologische en onderwijskundige ontwikkelingen. Hierbij is het nodig om het netwerk rondom de school te versterken door kennis op te doen bij andere scholen en onderwijsprojecten, samen te werken met innovatieve bedrijven in Zoetermeer en de regio en samenwerking te zoeken met kleinschaliger projecten in de directe omgeving van de school.

We willen meer verbinding zoeken met het bedrijfsleven, met name de bedrijven in de regio waar de leerlingen grotere kansen hebben om uit te stromen in arbeid. In de praktijk kunnen de leerlingen zich de kennis en kunde van het beroep eigen maken, maar ook de juiste mentaliteit en houding ontwikkelen en begrijpen wat de samenleving van hen verwacht.

Het is ook belangrijk dat onze docenten op de hoogte blijven van de ontwikkelingen in het bedrijfsleven. We kunnen dan op school met realistische simulatieopdrachten beter aansluiten bij wat het bedrijfsleven van onze leerlingen vraagt.

Door de verbinding met de buurt aan te gaan, denk hierbij aan het bejaardentehuis, de basisschool, de winkeliers, willen we de praktijkervaringen van onze leerlingen vergroten.

Sociale vaardigheden en praktische vaardigheden kunnen versterkt worden door buurtgenoten op school uit te nodigen of in de buurt activiteiten te organiseren.

Nationaal Programma Onderwijs

Uit de schoolscan is naar voren gekomen dat de leerlingen vooral behoefte hebben aan een vaste structuur in het rooster. Docenten geven aan dat groepsvorming opnieuw tot stand moet komen, zowel binnen de jaargroep als binnen de school als geheel.

Vanwege de situatie rond corona hebben de leerlingen minder uren gevolgd in zowel de avo-vakken als de praktijkvakken.

De didactische toetsen en de interpretatie hiervan geven een beeld per leerling over eventuele ontstane achterstand of juist groei. Naar aanleiding van deze interpretatie wordt een stappenplan gemaakt om eventuele achterstanden in te halen.

Ook de docenten zullen weer een groep moeten gaan vormen, na deze pandemie. Gelukkig zijn we in de omstandigheid gekomen om nieuw personeel aan te kunnen nemen. Dit nodigt uit om teambuildingsactiviteiten te organiseren. Daarnaast zal de organisatie verdeeld worden in teams onder begeleiding van een teamleider en in de gesprekken die gevoerd worden, zal verder gesproken worden over de nieuwste ontwikkelingen en de koers die we met elkaar willen varen.

2.6 Plan van aanpak en mijlpalen komende drie schooljaren

Hieronder wordt beschreven wat de school wil doen om de visie te realiseren. Dit zal worden beschreven in zes onderdelen, waarbij bij elk onderdeel de doelen, activiteiten en indicator wordt uitgeschreven.

Onderwijs en kwaliteit

- De basisorganisatie in orde maken en het onderwijs voor het gehele team inzichtelijk maken;
- Inhoudelijke borging met toetsweken, IOP- gesprekken en examens.

Profilering

Met marketingbureau OWN maken we een plan voor de profilering van de school, waarbij ook wordt nagedacht over een nieuwe, passende naam.

Personeel

Door middel van het plaatsen van vacatures hebben we teamleiders en nieuw personeel binnengehaald.

Facilitair

- De organisatie van de verhuizing mogelijk maken;
- Aanstellen van een conciërge zodat het gebouw onderhouden wordt.

Financiën

- Sturen op de kaders, zoals die in de meerjarenbegroting zijn gedefinieerd;
- Middels jaarlijks begrotingsgesprek en gesprekken over Forecast 1 en Forecast 2;
- Waaronder bepaling maximale formatie-omvang gegeven instroom van leerlingen.

Belangrijkste mijlpalen en resultaten schooljaar 2021-2022

Gebouw en verhuizing

Het gebouw aan de Paltelaan wordt in het najaar opgeleverd. Bedoeling is dat dan de leerlingen en medewerkers trots kunnen zijn op hun onderwijsomgeving.

Team

1. *Onderwijsvisie, missie en beleid wordt gedeeld en gedragen door het team*
  - Teambuilding: elkaar leren kennen na 1,5 jaar afstand/ introductie nieuwe collega's, elkaar leren kennen.
Eerste studiedag: invulling geven. Persoonlijke activiteit: wie ben ik, wat kan ik, wat wil ik, wat heb ik nodig? Inhoudelijke activiteit: missie en visie bespreken/ strategisch beleidsplan. Wat hebben we ontwikkeld tijdens corona? Wat verdient aandacht? NPO verder vervlechten.
  - Identiteitsontwikkeling: wat zijn onze normen en waarden en hoe dragen we dat uit/ hoe zien we dat terug?
Studiedag: activiteiten gericht op een thema passend bij de organisatie. Nog te bespreken. Maar ook: in eigen handelen en communicatie terug laten komen.
  - Wat willen we bereiken met de school: de leerlingen, de ouders en elkaar? En hoe gaan we dat doen?
Studiedagen: teruggrijpen missie en visie, leerlijnen bespreken, doorgaande lijn zichtbaar en bespreekbaar maken. Bovenbouw, onderbouw, vakgroep weten van elkaar wat ze doen. Programma en doelen zijn helder. Ieder teamlid kent het onderwijs dat geboden wordt.

2. *Basisorganisatie op orde maken*

De school heeft gekozen voor een nieuwe werkwijze middels teamleiders. Van daaruit wordt het onderwijskundig en pedagogisch klimaat afgesproken.

- Vergroten van de samenwerking tussen praktijk en avo.
- Begin maken met het afstemmen van de leerstof om thematisch te kunnen werken.
- De activiteiten gedurende het jaar in beeld brengen, het doel ervan bespreken en delegeren aan collega's met een taak.

3. *Onderwijsontwikkeling*

- Huidig onderwijsaanbod en -methodes in de groepen vaststellen: wat gebruik je en waarom? Wat houden we en wat veranderen we?
- Doorlopende leerlijnen koppelen aan curriculum en passende perspectieven.
- Aanbod profielen definiëren.
- NPO activiteiten uitvoeren en al doende bijstellen waar nodig.
- Onderhouden en intensiveren samenwerking mbo Rijnland. TL-bovenbouw en docenten Entree maken hiervoor een plan: waar staan we nu, wat willen we en wat is hiervoor nodig? Wat zien we dan gebeuren?

4. *Pedagogische ontwikkeling*

- Samenwerking mentoren en praktijkdocenten vergroten door samen te werken aan het ontwikkelingsperspectief (hierna: OPP) van de leerlingen.
- Onderzocht gaat worden of door middel van workshops, zoals sollicitatietrainingen, de leerlingen sterker gemaakt kunnen worden voor de maatschappij.

5. *Huidig stageaanbod en werkwijze*

- Loopbaanoriëntatie en begeleiding (hierna: LOB) introduceren.
- In kaart brengen waar de kansrijke bedrijven liggen en het onderwijs en stage aanbod hierop aanpassen.
- Innovatief onderwijs: op zoek naar technologische vernieuwing en implementatie in het onderwijs en daarbij intensiveren samenwerking bedrijfsleven en buurt.
- Topacademie: kennismaken, introduceren in team bovenbouw.

6. *Zorg*

- De zorg wordt georganiseerd in een gedeeltelijk nieuw team, waarin zowel interne als externe leden weten wat er van ieder verwacht wordt.
- Met managementteam (hierna: MT) het aannamebeleid bekijken: hoe groot willen en kunnen we worden, wat wordt het beleid van de school (welk gebied bedienen we?), afstemming bestuur, gemeente, samenwerkingsverband (hierna: SWV), basisscholen;
- Opnieuw het schoolondersteuningsprofiel (hierna: sop) bekijken en vaststellen wat wij als onderwijsinstelling kunnen bieden voor de leerling.

Belangrijkste mijlpalen en resultaten schooljaar 2022-2023

1. *Onderwijsvisie, missie en beleid wordt gedeeld en gedragen door het team*

- De gezamenlijk gedragen missie en visie is zichtbaar in gedrag, onderwijsaanbod en gebouw.
- Iedere nieuwe ontwikkeling wordt teruggebracht naar de missie en visie. Past de nieuwe ontwikkeling daarin?

2. *Basisorganisatie op orde maken*

- We zien de samenwerking tussen mentoren en vakdocenten terug in overlegmomenten, in de aanpak naar de leerling en in de OPP's.
- Verder uitwerken van het afstemmen van de leerstof om thematisch te kunnen werken.
- De activiteiten evalueren met de collega's met een taak. Eventueel bijstellen.

3. *Onderwijsontwikkeling*

- Er wordt gewerkt met doorlopende leerlijnen. Deze zijn terug te vinden in de afgesproken documenten en terug te zien in de lessen en onderwijsactiviteiten.
- De profielen hebben een duidelijke inhoud, de samenwerking met het bedrijfsleven en innovatie is op gang gekomen.
- Docenten weten wat nodig is om de kansen te vergroten om leerlingen deel te laten nemen aan de Entree-opleiding. Het curriculum van het mbo Rijnland is helder voor het team.
- De samenwerking met het mbo Rijnland wordt geoptimaliseerd met als doel:
  - de kans voor de leerling te vergroten om van niveau 1 naar niveau 2 te komen.

- de inhoud van de leerstof van de branchegerichte certificaten af te stemmen op de leerstof van het mbo.

4. *Pedagogische ontwikkeling*

- Mentoren en praktijkdocenten werken samen aan de ontwikkeling van de leerling. Dit zien we terug doordat men elkaar blijft opzoeken en bevragen, OPP's aangevuld zijn door vakdocenten en gebruik wordt gemaakt van elkaars kwaliteiten.
- Er is een beeld van bruikbare workshops en trainingen voor de leerlingen. Uitproberen van workshops en trainingen.

5. *Huidig stageaanbod en werkwijze*

- Vanaf het eerste jaar is duidelijk hoe we de leerlingen begeleiden naar arbeid.
- LOB is geïntroduceerd en wordt verder uitgewerkt vanuit kansrijke uitstroom richtingen.
- We stellen plannen bij om het onderwijs aan te passen aan wat het bedrijfsleven vraagt.
- Innovatief onderwijs: we maken een plan om de eerste technologische onderwijstoepassingen in ons onderwijs te introduceren.
- Er zijn activiteiten opgestart met het samenwerken met de buurt en bedrijfsleven. Deze activiteiten worden verder ontwikkeld.
- Het begrip Topacademie is bekend bij het gehele team en de eerste leerlingen starten bij een Topacademie.

6. *Zorg*

- Het aannamebeleid is vastgesteld en wordt bekend gemaakt aan de omgeving.
- Het sop is herschreven.

Belangrijkste mijlpalen en resultaten schooljaar 2023-2024

1. *Onderwijsvisie, missie en beleid wordt gedeeld en gedragen door het team*

- De gezamenlijk gedragen missie en visie wordt geëvalueerd en bijgesteld indien nodig.
- Verder ontwikkelen van aanwezige kwaliteiten.

2. *Basisorganisatie op orde maken*

- Mentoren en vakdocenten werken samen aan de OPP's.
- Het thematisch werken wordt verder ontwikkeld, de afstemming tussen avo en de praktijk wordt steeds vanzelfsprekender.
- De activiteiten en de verantwoordelijke collega's bespreken jaarlijks hun taak en presenteren de resultaten aan het team.

3. *Onderwijsontwikkeling*

- De basis van de leerlijnen is klaar, leerlijnverantwoordelijken zijn aangesteld, voor ieder is duidelijk hoe de doorgaande lijn loopt. Dit geldt ook voor de Entree.
- Samenwerking met Topacademie staat.
- Samenwerking met het mbo Rijnland is duidelijk.
- De samenwerking met het bedrijfsleven wordt geïntensiveerd en de innovatiekracht wordt vergroot.

4. *Pedagogische ontwikkeling*

- Samenwerken aan OPP's is gewoon geworden.
- Trainingen en workshops die voor onze leerlingen werken zijn opgenomen in de leerlijnen en in het jaarprogramma.

5. *Huidig stageaanbod en werkwijze*

- LOB wordt uitgewerkt. Team volgt scholing en maakt een start met LOB in de begeleiding van de leerlingen.
- Leerlingen krijgen vanaf het eerste jaar een beeld van de arbeidsmarkt.
- Leerlingen en docenten weten welke banen kansen bieden voor de toekomst.
- Het onderwijs wordt steeds meer aangepast op de kansrijke banen.
- De eerste technologische ontwikkelingen zien we terug in het onderwijs.
- Het aanbod van de Topacademie wordt verder ontwikkeld.

6. *Zorg*

- Het sop is leidend voor het passende onderwijs dat de school biedt. De school kan rekenen op samenwerking met SWV en gemeenten als het gaat om leerlingen die niet (meer) begeleid kunnen worden door de school.